

OTHELLO

van william shakespeare regie ivo van hove

toneelgroepamsterdam

–
rolverdeling op achterzijde

van william shakespeare
regie ivo van hove
vertaling hafid bouazza
dramaturgie bram de sutter
scenografie & lichtontwerp
jan versweyveld
kostuums an d'huys
geluid marc meulemans

assistentie regie jorinde keesmaat
hoofd techniek & productie
götz schwörer
productieleiding angelina kroft
techniek reyer meeter (1^e inspiciënt),
wouter breepoel, sander van elteren,
david logger, timo merkies, hans
pieksma, stephan pot, ruud de vos,
daan westendorp
kostuumatelier margriet beentjes
(kleetster), farida bouhbouh,
wim van vliet (hoofd)
kap & grime david verswijveren
uitvoering toneelbeeld vorm & decor
castingadviezen hans kemna
fotografie jan versweyveld
grafisch ontwerp brigiet van den berg,
jan versweyveld
publiciteit mette raaphorst
druk ssp amsterdam

OTHELLO

Othello ging in januari 2003 in
première in de Stadsschouwburg
Amsterdam en was eerder dit
seizoen in Taipei te zien.

De voorstelling duurt circa
2u45, inclusief pauze.

#othello

synopsis

Militaire trots en ambitie bepalen de wereld van de Moorse krijgsheer Othello. Maar wie Othello zegt, zegt Jago. En wie Jago kent, weet welke kracht jaloezie kan hebben. Als Othello hem passeert bij een officiersbenoeming is de kiem gelegd voor een kille afrekening. Genadeloos druppelt Jago het gif van de jaloezie in het gelukkige huwelijk van Othello en Desdemona. Met valse geruchten drijft hij latente gevoelens van racisme en discriminatie naar de oppervlakte. Het leven van Othello ontaardt in een complete chaos. Langzaam maar zeker verliest de eens zo succesvolle militair elke controle over zijn gevoelens en gedachten, met onomkeerbare gevolgen.

In Othello belicht Shakespeare met het extreme gedrag van Jago de donkerste kant van de mens. Jago creëert een plot waarin hijzelf de hoofdrol speelt. Oordelen, vooroordelen en angst voor het onbekende, vormen een ideale voedingsbodem voor het succes van deze tragische intrigant.

personages

–

othello

Shakespeare schetst Othello vanaf de eerste regels van het stuk als een vertwijfeld man, of beter: een man die niet weet hoe om te gaan met het goede dat hem overkomt. Aan de Venetiaanse notabelen vertelt hij over zijn jeugd, een continue strijd om te overleven. Zijn vechtersaard maakt hem tot een held in de oorlog met de Turken, maar in vreedstijd komen destructieve krachten in hem naar boven. Othello is de eeuwige pessimist die geluk wantrouwt en zichzelf in zijn negatieve gevoelens zal verliezen. Zijn liefde voor Desdemona is zijn zwakke plek en wanneer Jago daar op inspeelt, slaat hij door.

jago

Jago, één van de grootste schurken uit Shakespeares oeuvre, is ongelukkig met zijn eigen leven en geeft anderen de schuld. Hij ziet zichzelf als slachtoffer van een maatschappij die zijn talenten niet erkent. En hoewel hij soms gelijk lijkt te hebben, zoals in het geval van de gemiste promotie vanwege vriendjespolitiek, is zijn voortdurende zoektocht om alles volgens zijn eigen inzichten te rechtvaardigen gevaarlijk. Want zijn daden en

manipulaties steunen op een wereldbeeld waarin vrouwen steeds mannen zullen bedriegen. Jago is iemand voor wie alles slecht is, en die pas gelukkig is als hij dat heeft kunnen bewijzen.

desdemona en emilia

De vrouwen in Othello geven gedurende het hele stuk een tegenkleur. Desdemona blijft onschuldig en zal haar man tot in de dood blijven verdedigen. Emilia ontrafelt uiteindelijk het gehele drama. Beiden vinden de dood door hun man.

tekst

–

William Shakespeare schreef Othello tussen 1601 en 1604, na een bezoek van de Moorse ambassadeur van Noord-Afrika aan Engeland. Shakespeares theatergezelschap, The Lord Chamberlain's Men, trad op voor deze Noord-Afrikanen. Shakespeare plaatst de moderne rechtsstaat Venetië tegenover de chaos van het bezette Cyprus. In zijn tijd voerden de Turken en de Venetianen oorlog over het Middellandse Zeegebied. Omdat het strategisch gelegen Cyprus steeds van overheerser wisselde, was van enige gevestigde staatsorde amper sprake. Venetië onderhield nauwe handelscontacten met Londen en maakte

daardoor deel uit van Shakespeares vertrouwde wereld. In Venetië vervullen mensen van betere afkomst hogere functies; niet Jago maar Cassio wordt luitenant. Regels worden aangepast aan de noden, waardoor Brabantio zijn dochter Desdemona aan Othello moet afstaan.

Hafid Bouazza (1970) maakte in 2002 in opdracht van Ivo van Hove een nieuwe vertaling van het stuk. Bouazza vertaalde de dialogen in prozastijl, maar koos voor de afwijkende monologen een meer lyrische toon. Om Othello's Arabische achtergrond te onderstrepen, lardeerde hij de monologen met Arabische liefdespoëzie. *'In de oorspronkelijke tekst staan tal van verwijzingen naar zijn Arabische roots. Zo spreekt hij over de maan, die in het Arabisch staat voor een mooie vrouw, Desdemona dus. Een ander belangrijk thema is de minnaar versus de strijder, een veelvoorkomend element in Arabische literatuur. Ook de zakdoek die Othello aan Desdemona schenkt is typisch Arabisch gedachtegoed. Deze staat voor eer en dat verklaart ook Othello's woede wanneer zijn vrouw die verliest. Maar de Moor raakt ook in de problemen door de invloed van de westerse cultuur. Als buitenstaander kan hij niet alles volgen en Jago maakt misbruik van deze onzekerheid.'*

regie

–

ivo van hove

Othello was Van Hoves eerste Shakespeare regie bij Toneelgroep Amsterdam. *'Shakespeares stukken gaan vaak over machtsverhoudingen, de interactie tussen het menselijke en de grote politieke mechanismen. Othello speelt zich af in oorlogstijd en laat zien hoe een held door vreemdelingenhaat ten val wordt gebracht. Daar zit een grote herkenning in, ook al speelt zo'n verhaal zich eeuwen geleden af. Ik heb ook bewust gekozen voor een vertaling van Hafid Bouazza, een Nederlandse schrijver van Marokkaanse afkomst. In veel vertalingen wordt het element van de vreemdelingenhaat teveel onder de mat geschoven.'*

othello

taipei national theatre

vr 14 t/m zo 16 nov

amsterdam stadsschouwburg

(020 624 23 11)

wo 6 t/m za 9 mei, di 12 t/m za 16 mei

ensemble & gasten 15 | 16

kitty courbois, hélène devos, jip van den dool, roeland fernhout, fred goessens, janni goslinga, aus greidanus jr., marieke heebink, robert de hoog, gaité jansen, hans keating, hugo koolschijn, maria kraakman, ramsey nasr, chris nietvelt, celia nufaar, frieda pittoors, alwin pulinckx, halina reijn, vanja rukavina, gijs scholten van aschat, harm duco schut, bart slegers, eelco smits, obi abili, johan van assche, juliette binoche, elsie de brauw, kirsty bushell, mingus dagelet, katelijne damen, jacob derwig, samuel edward-cook, lien de graeve, abke haring, kevin janssens, patrick o'kane, finbar lynch, kathryn pogson, oscar van rompay, anne-chris schulting, camilla siegertsz, lien wildemeersch

Robert de Hoog wordt ondersteund door het Clifford Chance *Apprenticeship for Young Actors*

toneelgroep amsterdam
marnixstraat 427 | 1017 pk amsterdam
(020) 795 99 00 | tga.nl
info@tga.nl | @tgamsterdam
facebook.com/toneelgroepamsterdam

seizoen 14 | 15

kings of war

van william shakespeare
regie ivo van hove
co-commissioners barbican (londen), théâtre national de chaillot (parijs), wiener festwochen
coproductie blindman, holland festival, muziektheater transparant
jun, dec 15, jan, feb, apr 16

seizoen 15 | 16

premières

song from far away

van simon stephens
regie ivo van hove
coproductie mostra internacional de teatro de são paulo
aug, sep, nov, dec 15, mei, jun 16

de stille kracht

van louis couperus
regie ivo van hove
coproductie ruhtriennale
sep, okt 15, jan, feb 16

glazen speelgoed

van tennessee williams
regie sam gold
nov, dec 15, jan 16

de welwillenden

van jonathan littell
regie guy cassiers
productie toneelgroep amsterdam/
toneelhuis
mrt, apr, mei, jun 16

het jaar van de kreeft

van hugo claus
regie luk perceval
mrt, apr, mei 16

de andere stem

van ramsey nasr
regie ivo van hove
apr, mei 16

husbands and wives

van woody allen
regie simon stone
jun 16

liliom

van ferenc molnár
regie julie van den berghe
productie ta-2/frascati producties
mrt, apr 16

reprises

la voix humaine

van jean cocteau
regie ivo van hove
aug, okt, dec 15

medea

van simon stone naar euripides
regie simon stone
okt 15

the fountainhead

van ayn rand
regie ivo van hove
okt, nov 15

een bruid in de morgen

van hugo claus
regie maren e. bjørseth
coproductie frascati producties
nov 15

lange dagreis naar de nacht

van eugene o'neill
regie ivo van hove
dec 15

antigone

van sophocles
regie ivo van hove
productie barbican (londen), théâtres de la ville de luxembourg i.s.m. toneelgroep amsterdam
coproductie edinburgh international festival, théâtre de la ville (parijs), ruhrfestspiele recklinghausen
aug, sep, okt 15

na de repetitie / persona

van ingmar bergman
regie ivo van hove
coproductie théâtre de la place (liège), théâtres de la ville de luxembourg, maison des arts de créteil
mei 15

opening night

van john cassavetes
regie ivo van hove
productie toneelgroep amsterdam/ntgent
okt 15

kreten en gefluister

van ingmar bergman
regie ivo van hove
coproductie desingel/ingmar bergman international theatre festival 2009
okt 15

ta-junior

kings of war jr.

naar william shakespeare
regie maartje ghijsen, rosa fontein
apr 16

othello
hans kesting

jago
roeland fernhout

desdemona
hélène devos

brabantio/lodovico
fred goessens

cassio
robert de hoog

emilia
janni goslinga

roderigo
alwin pulinckx

bianca
anne-chris schulting